

Verslag Uniecongres ChristenUnie gehouden op 9 april 2005 in Lunteren

De voorzitter, dhr. Thijs van Daalen, opent het congres en heet een ieder hartelijk welkom. Speciaal verwelkomt hij de heren Wolfgang Höhn en Dieter Steffen van verwante organisaties in Duitsland en

5

dhr. Jan Troost, voorzitter van de Chronisch Zieken en Gehandicaptenraad. Afmeldingen zijn ontvangen van Egbert Schuurman en de kiesverenigingen van Hardinxveld-Giessendam, Vlaardingen en Vlissingen

10

Vervolgens wordt Opwekkingslied 70 gezongen, waarna dhr. Van Daalen voorgaat in gebed.

15

Iedereen die actief is voor de ChristenUnie is vaak ook maatschappelijk en kerkelijk betrokken. Daarbij heeft men elke dag de intentie een lichtend licht en een zoutend zout te willen zijn. Maar soms kan daarbij de moed in de schoenen zinken als men ziet wat er in de samenleving aan de orde is en hoe weinig verandering ten goede te merken is. Het best is dan naar God te gaan en in Zijn woord lezen hoe Hij wil, dat wij tegen de dingen aankijken. In het gelezen bijbelgedeelte Zacharia 4:1-6 komt dat duidelijk naar voren. Hierin zegt de profeet, dat Gods ogen rusten op het werk dat gedaan wordt. Niet het resultaat is belangrijk, maar de intentie waarmee gewerkt wordt. Niet de werkers zijn het licht, maar zij hebben de Heilige Geest nodig om hen brandend te houden. De Geest van de Heer leidt hen in alles wat zij doen. Laat je daarom voeden. Niet wat wij doen voor de Here, maar wat de Here doet via ons, dat verlicht de wereld.

20

Vervolgens wordt Lied 285:1,3,4 uit het Liedboek voor de kerken gezongen.

25

Hierna stelt dhr. Gerard Geijtenbeek, internationaal secretaris, de heren Höhn en Steffen voor. Dhr. Wolfgang Höhn is vice-voorzitter van de Zentrumsparterie en dhr. Dieter Steffen is vice-voorzitter van de Partei Bibeltreurer Christen. Beide partijen nemen deel in de ECPM.

30

De voorzitter van het ledencongres, dhr. Van Middelkoop, wordt voorgesteld. Deze bespreekt de huishoudelijke gang van zaken, waarna de leden die het ledencongres bezoeken naar de andere zalen gaan om de deelsessies bij te wonen. In deze deelsessies zullen elf resoluties besproken worden, waarover in de middagsessie gestemd zal worden.

35

1. Opening Uniecongres door voorzitter Thijs van Daalen

Tijdens dit congres worden de verslagen van het afgelopen jaar besproken. Deze geven mooie resultaten te zien. De ChristenUnie heeft ook een stabiele positie in de peilingen en doet het goed op lokaal niveau. De kiesverenigingen functioneren beter en dhr. André Rouvoet is door de parlementaire pers verkozen tot politicus van het jaar. Iedereen zet zich actief in voor de partij. Om de waardering hiervoor tot uitdrukking te brengen, vraagt hij vervolgens een applaus voor de aanwezigen zelf.

40

Er zijn ook tegenslagen geweest. Lokaal heeft een aantal wethouders terug moeten treden; ook telt de ChristenUnie minder burgemeestersposten; er was rumoer rond de Eurofractie.

45

Tijdens dit congres komt een aantal zaken aan de orde waarover besluitvorming moet plaatsvinden. Tijdens het volgend congres zullen meer politiek inhoudelijke zaken worden besproken. Dhr. Van Daalen wenst iedereen een goed congres toe.

50

2. Mededelingen

Bericht van verhindering is ontvangen van de heren Hans Blokland en Egbert Schuurman en mw. Tineke Huizinga.

55

Op de agenda ontbreekt het punt vaststelling van het verslag van het 12^e Uniecongres. Wel was gevraagd om wijzigingen vooraf in te dienen. Daarvan is geen gebruik gemaakt. Het verslag van het 12de Uniecongres wordt ongewijzigd vastgesteld.

Het bestuur heeft besloten tot een andere procedure voor de vaststelling, daar anders gedurende een half jaar niets met de resultaten van het congres gedaan kan worden. Voortaan zullen twee mensen uit het Uniecongres het verslag samen met de voorzitter en secretaris beoordelen en vaststellen. De leden die zich hiervoor beschikbaar hebben gesteld, zijn mw. Jannie de Boer van de Kiesvereniging Soest en mw. J.K. Matsinger-Breen van de kiesvereniging Zederik.

60 **3. Bestuursverkiezing**

Dit deel wordt geleid door dhr. Bert Groen, vice-voorzitter.

Aanwezig zijn 269 stemmen; er zijn daarom 134 stemmen nodig om verkozen te worden.

De voorzitter wordt in functie gekozen; voor de overige twee posities is een viertal kandidaten beschikbaar. In alle gevallen zal een schriftelijke stemming plaatsvinden.

65

a. instelling stemcommissie

Voorzitter van de stemcommissie is dhr. Klaas Quist, secretaris is dhr. Kees Sinke en leden zijn mw. Janna de Haan, dhr. Kees Brouwer en mw. Lucienne Loosman.

70 **b. presentatie beoogd voorzitter**

Dhr. Peter Blokhuis, beoogd voorzitter, stelt zich voor aan de aanwezigen. Hierna volgen de andere kandidaten mw. Esmé Wiegman-van Meppelen Scheppink en de heren Bert Boerman, Hilko Batterink en Jan Harmsen.

75 **c. invullen stembrief**

De stemformulieren worden ingevuld en verzameld, waarna de stemcommissie de zaal verlaat om te gaan tellen.

80 **4. Behandeling in interviewvorm van Jaarverslagen fracties, bestuur en partijbureau en de vaststelling van het financieel jaarrapport 2004**

De heren André Rouvoet en Eimert van Middelkoop worden door dhr. Henk van Rhee geïnterviewd als een verslag van wat in de fracties is gebeurd in 2004. Door de aanwezigen is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om vragen in de dienen.

85 Dhr. Theo Kansen uit Kampen zou n.a.v. het jaarverslag 2004 van bestuur en partijbureau graag een terugrapportage willen over de resultaten, wanneer de kiesvereniging leden heeft benaderd die nog niet betaald hebben. Ook zou hij graag zien, dat giften bedoeld voor de kiesvereniging sneller worden overgedragen.

90 Dhr. Van Rhee antwoordt daarop, dat het bureau bezig is met een verbeteringsslag en dat de contributies inmiddels voor 80-90% binnen zijn. De planning is dat de eerste herinnering begin februari zal plaatsvinden en de tweede twee maanden later volgt. Daarna kan pas overdracht volgen naar de kiesvereniging. Wel is het bureau bezig de ledenadministratie interactief te maken, waardoor de lokale penningmeester zelf in dit bestand kan kijken.

Hij zegt toe te kijken hoe de afdracht van giften sneller kan plaatsvinden.

95

Vervolgens wordt het jaarverslag inclusief het financiële jaarrapport vastgesteld.

5. Schriftelijke verklaring met betrekking tot de lokale samenwerking met de SGP

100 Dhr. Egbert Boerma benadrukt, dat het vorige congres de mogelijkheid dat de vaststelling van de kandidatenlijst een punt van onderhandeling is met de SGP, heeft afgewezen. Hij is van mening, dat dit niet duidelijk genoeg verwoord is in het voorliggende voorstel.

105 Dhr. Van Daalen wijst erop dat in het voorstel staat: Elke lokale partner stelt in volkomen vrijheid de eigen kandidatenlijst vast. Het is aan de andere partner om die samenstelling al of niet te aanvaarden.' Hierin is die vrijheid volledig geborgd. Het voorstel is samen met het Hoofdbestuur van de SGP opgesteld en kan niet zomaar gewijzigd worden.

Verder zijn er geen vragen over dit voorstel, zodat geconcludeerd wordt, dat de lokale besturen met dit voorstel aan de slag kunnen, teneinde bij lokale verkiezingen zo sterk mogelijk te voorschijn te komen.

110

Vorbereiding Gemeenteraadsverkiezingen.

115 Vervolgens wijst mw. Ilse Smit op de regionale trainingen voor de lokale besturen. Met het oog op de komende gemeenteraadsverkiezingen worden deze trainingen van harte aanbevolen, daar zij bedoeld zijn om de (des)kundigheid te vergroten met betrekking tot visievorming en campagnevoeren om zo de speerpunten van de lokale gemeenten over te brengen naar de kiezers. Omdat deze cursussen samen met andere kiesverenigingen worden gehouden, kan er ook uitwisseling van ervaringen plaatsvinden.

120 **6. Uitslag bestuursverkiezing**

6.a.1. Uitslag 1e stemronde

Op de voorzitter zijn uitgebracht 265 van de 269 aanwezige stemmen, 2 tegenstemmen en 2 blanco. Hiermee is dhr. Peter Blokhuis verkozen tot voorzitter.

125 Op mw. Esmé Wiegman zijn uitgebracht 230 stemmen, waarmee ook zij verkozen is. Van de andere kandidaten heeft geen de vereiste 134 stemmen behaald, zodat een herstemming plaatsvindt tussen degenen die de meeste stemmen hebben behaald, de heren Bert Boerman en Jan Harmsen.

130 Opnieuw worden stemformulieren ingevuld en verzameld, waarna de stemcommissie zich weer terugtrekt voor de telling.

b. toespraak nieuwe voorzitter

135 In afwachting van de uitslag van de herstemming houdt de nieuwe voorzitter, dhr. Peter Blokland, zijn toespraak. Hij snijdt hierbij een principiële punt aan, namelijk 'democratie' hetgeen betekent 'norm'. De ChristenUnie heeft daarover een eigen opvatting en hij zet deze uiteen aan de hand van zeven stellingen:

1. De ChristenUnie is niet de partij van God - God regeert en dus moet het gaan zoals wij zeggen - maar een christelijke partij. Een christelijke partij wil Jezus Christus volgen. Hem volgen betekent dienen.
- 140 2. De ChristenUnie gaat uit van fundamentele politieke verschillen in de samenleving. Democratie vooronderstelt verschillen. Als er eenheid is, betekent democratie niets.
3. Wie de samenleving dient, eert staat en overheid. De staat is er voor de vrede en vrede is niet vanzelfsprekend.
- 145 4. In een democratie gaat het niet in de eerste plaats om macht. Democratie is een norm: ieder mag spreken en naar elke stem wordt geluisterd. Fundamenteel voor een democratie is dat ook geluisterd wordt naar minderheden en mensen die hun stem niet kunnen verheffen.
- 150 5. De democratische taak van de ChristenUnie is te spreken namens een groep met een eigen politieke overtuiging. Daarbij gaat het niet om een groepsbelang maar om het belang van allen. De ChristenUnie baseert dat op het geloof dat Gods geboden heilzaam zijn voor alle mensen. Dat geeft een redelijke basis voor het debat.
6. In de politiek zijn groepen met verschillende overtuigingen gericht op een compromis. Zonder compromis is er tirannie of oorlog.
7. Als democratie een norm is voor de staat, is ze dat ook intern voor de ChristenUnie als partij.

155 **6.a.2. uitslag 2e stemmingsronde**

De uitslag van de tweede stemmingsronde geeft als uitslag: dhr. Bert Boerma 119 stemmen en dhr. Jan Harmsen 131, waarmee dhr. Jan Harmsen verkozen is. Dhr. Bert Groen feliciteert de nieuwe bestuursleden, Esmé Wiegman en Jan Harmsen, met hun benoeming en wenst hen Gods zegen bij de taak die hen wacht.

160

c. afscheid Ans Joosse, Renate de Winter en Thijs van Daalen

Dhr. Thijs van Daalen spreekt de dames Ans Joosse en Renate de Winter toe en dankt hen namens de ChristenUnie voor hun inzet en werk in het Landelijk Bestuur. Mw. Ans Joosse blijft statenlid in Flevoland.

165 Hij wenst hen Gods zegen in hun persoonlijk en maatschappelijk leven en overhandigt hen bloemen en wijn.

Vervolgens spreekt dhr. Bert Groen, vice-voorzitter, dhr. Thijs van Daalen toe om hem te bedanken voor zijn werk en inzet voor de ChristenUnie. Hij memoreert dat Thijs van Daalen begonnen is als voorzitter van de RPF, waarbij hij in zijn eerste vergadering van het Federatiebestuur al aangaf te willen werken aan een lijstineenschuiving met het GPV. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een fusie van beide partijen, waarbij hij veel werk heeft verzet en wat resulteerde in de vorming van de ChristenUnie. Hierbij werd hij gedreven door het doel Gods eer uit te dragen in de politiek en te komen tot een krachtenbundeling. Daarbij zijn er ook moeilijke momenten geweest, maar de ChristenUnie is er gekomen met goede randvoorwaarden. Nu kan hij de brug verlaten en kan er een wisseling van de wacht plaatsvinden.

175

Als waardering en blijk van dank wordt aan dhr. Van Daalen toegekend de gouden speld van de ChristenUnie. Deze wordt alleen toegekend aan mensen die gedurende minimaal 6 jaar bijzondere

180 taken voor de partij hebben verricht. Dhr. Groen is van mening, dat de jaren van het fusieproces als
tropyen jaren tellen en dus dubbel. Vervolgens speldt hij dhr. Van Daalen de gouden speld op.
Een woord van dank richt dhr. Groen ook aan mw. Lia van Daalen. Als echtgenote heeft zij hem ge-
steund in zijn werk en vaak op hem gewacht. Ook heeft zij secretariële taken voor hem vervuld en
gedoogd dat hij soms ook op privé-momenten werd gestoord.
185 Aan mw. Van Daalen wordt vervolgens een bos bloemen overhandigd.

190 In zijn dankwoord kijkt dhr. Van Daalen terug op de afgelopen jaren. Hij benadrukt het woord van Mo-
zes waarin hij zegt, dat hij alleen wil optrekken, wanneer God meegaat. Zo heeft hij ook zijn werk bij
de ChristenUnie gezien. Het heeft alleen zin als God erbij is. Dat God erbij was, heeft hij ervaren in
mooie en minder mooie momenten. Dankbaar kijkt hij terug op de fusie die soepel is verlopen, zonder
dat er een bloedgroepdiscussie ontstond, iets waar de buitenwacht zich over heeft verbaasd. Ver-
volgens wenst hij dhr. Peter Blokhuis Gods zegen in de functie die hij nu gekregen heeft en wenst hij
die ook toe aan het bestuur en de vereniging. Hij roept de kiesverenigingen op de schouders eronder
te zetten om een factor van belang te worden in de lokale gemeenschap. Dankbaar is hij voor het
195 vertrouwen dat zoveel jaar in hem geschonken is. Houd moed in het visioen van de kandelaar
(Zach.4).

7. Sluiting

200 Vervolgens zingen de aanwezigen Gezang 473:1,2,3,4,10 uit het Liedboek voor de kerken, waarna de
vice-voorzitter, dhr. Bert Groen, het Uniecongres afsluit en voorgaat in gebed.

Voortzetting van het Ledencongres

Na de lunch heropent de dagvoorzitter, dhr. Eimert van Middelkoop, het Ledencongres.

- 205 **1. Heropening Ledencongres**
Geopend wordt met het zingen van Gezang 255 uit het Liedboek voor de kerken, waarna de band het relatiepolitieke lied ten gehore brengt.
- 210 **2. Speech André Rouvoet**
Dhr. André Rouvoet houdt vervolgens een speech. De tekst hiervan is te vinden op de site van de ChristenUnie.
- 215 **3. Terugkoppeling vervolg amendementen aangenomen resoluties LC 13 november 2004**
Alle resoluties die behandeld zijn op het vorige Uniecongres worden kort toegelicht door respectievelijk André Rouvoet (Tweede Kamerfractie); Simone Kennedy (Stuurgroep Inclusief); Willie de Zoete (KV Den Haag); Thijs van Daalen (Landelijk Bestuur) wat er in de praktijk mee gedaan is en/of wordt. Alle resoluties worden uitgevoerd en zijn betrokken bij het beleid.
- 220 **4. Stemverklaring en stemming per resolutie:**
Naar aanleiding van de discussies in de deelsessies zijn wijzigingen in de resoluties aangebracht. Hieronder volgt een overzicht van de gewijzigde resoluties met de uitslag van de stemming.
- 225 1.1.
Resolutie wordt aanvaard.
- 230 1.2.
Resolutie wordt aanvaard.
- 235 1.3.
Resolutie wordt aanvaard.
- 240 2.1.
De Tweede Kamerfractie beschouwt deze resolutie als een steun in de rug en beveelt hem van harte aan.
Resolutie wordt aanvaard.
- 245 2.2.
Deze resolutie is gericht op de toekomstige ontwikkelingen en betaalbaarheid van de AOW. Als deze resolutie wordt aanvaard, zal hierover op het volgende congres verder moeten worden gesproken. De ChristenUnie zal zich hier een mening over moeten vormen.
Resolutie wordt aanvaard.
- 250 2.3.
De Tweede Kamerfractie is hier nog niet over uitgesproken. Ook de SER is hier nog mee bezig. Door deze resolutie aan te nemen gaat er een waarschuwingssignaal uit van de ChristenUnie. Dhr. Rouvoet wijst er op, dat het resultaat van de SER ook gunstiger kan uitpakken dan wat gesteld is in de resolutie. De indiener benadrukt echter dat het verwoorde een minimaal resultaat betreft.
De resolutie wordt algemeen aanvaard.
- 255 2.4.
Vanuit het congres wordt opgemerkt dat het voor de fractie moeilijk is, gevolg te geven aan de motie in de vorm zoals hij is opgesteld. Verder is het onderwerp nog niet goed doordacht. Toegevoegd moet worden dat doorwerken op vrijwillige basis moet zijn en dat geen sollicitatieplicht zal worden ingesteld. De motie is bedoeld om de basis onder de sociale zekerheid te verbreden.
- 260 Resolutie wordt verworpen.

3.1.

De zetel in Straatsburg heeft uitsluitend een chauvinistische functie, die alleen geld kost en niets oplevert.

265

Resolutie wordt aanvaard.

3.2.

Deze motie is bedoeld om de positieve kanten van de Europese Grondwet te benadrukken.

270

De Europese grondwet is minder dan een grondwet, maar meer dan een verdrag. Binnen de ChristenUnie is nauwelijks discussie geweest over de Europese grondwet en het stemadvies. De Europese grondwet is een compromis tussen 28 landen en een evenwichtig document geworden.

275

Het bestuur van de ChristenUnie is van mening dat de Europese grondwet meer minpunten bevat dan positieve en adviseert daarom nee te stemmen op 1 juni. Het bestuur is van mening, dat de Europese grondwet zijn doel voorbijschiet. Het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie heeft een brochure uitgebracht over deze grondwet, die na afloop aan de aanwezigen wordt uitgedeeld. Op grond van deze brochure is ook een folder samengesteld die vooraf aan iedereen is uitgereikt. De Tweede Kamerfractie stelt zich op achter het advies van het bestuur.

280

De resolutie wordt verworpen.

4.1.

285

De Tweede Kamerfractie is van mening, dat in deze resolutie het hart klopt van de visie van de ChristenUnie en ziet hem als een steun in de rug.

Resolutie wordt aanvaard.

4.2.

290

Resolutie wordt aanvaard.

5. Overdenking ds. Wim Rietkerk, raadslid ChristenUnie Utrecht

In zijn overdenking staat centraal Johannes 3: 16.

295

6. Afsluiting Ledencongres

Met het zingen van Opwekkingslied 346 wordt het Ledencongres afgesloten.

300

Aansluitend vindt een receptie plaats waarin afscheid genomen kan worden van dhr. Thijs van Daalen en kennisgemaakt met dhr. Peter Blokland.

Bijlage bij verslag Ledencongres 9 april 2005

Betreft: Resoluties waarover gestemd is, uitslag stemmingen: zie verslag

Resolutie 1.1 Waarborg godsdienstvrijheid in Turkije

Ingediend door: Leon Meijer

Ondersteund door: Peter de Kluijver, Arie de Pater, Frank Visser, Jan Harm Boiten, Ben Visser, Philip van den Berg, Gijs Achterberg, Jellie Kieft, Johannes de Jong, Jelte Hoving, Wouter Teeuw.

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Constateerend dat:

- op 11 maart jongstleden in de Moskeeën in Turkije een preek is voorgelezen die aangereikt is door het Turkse onderministerie van religieuze zaken, onderdeel van het ministerie van Algemene Zaken;
- in deze preek hedendaagse christen zendelingen vergeleken werden met de kruisvaarders van weleer en de Europese druk op godsdienstvrijheid als een poging om de Turken los te weken van de Islam (Turkish Daily News 24.02.2005);

Overwegend dat:

- uitgesproken is dat de kruisvaardersperiode een zwarte bladzijde in de geschiedenis van het Christendom is waarbij zowel Joden als Moslims het slachtoffer zijn geworden;
- stigmatisering van christenen op basis van die periode in de geschiedenis geen recht doet aan leven en werk van christenen vandaag de dag en haat zaait tegen deze bevolkingsgroep;
- godsdienstvrijheid en vrijheid van godsdienstige expressie een essentieel onderdeel is van het lidmaatschap van de EU;
- een onderministerie van religieuze zaken als onderdeel van het Turkse ministerie van Algemene zaken dat tot taak heeft de Islam te promoten en circa 80.000 medewerkers in dienst heeft, op gespannen voet staat met de scheiding van kerk en staat;
- de ChristenUnie tegen het openen van de toetredingsonderhandelingen van Turkije tot de EU heeft gestemd, onder meer vanwege het feit dat Turkije in de praktijk geen scheiding van kerk (moskee) en staat lijkt te kennen;

Spreekt uit dat:

- de ChristenUnie bij de Nederlandse regering, de Europese Commissie en de Turkse ambassade bezwaar maakt tegen stigmatisering van het christendom en andere religies op last van de Turkse overheid;
- de ChristenUnie in haar bezwaar aangeeft dat een onderministerie van religieuze zaken, dat tot doel heeft de Islam te promoten, geen blijk geeft van een politiek systeem waarin kerk en staat effectief zijn gescheiden;
- de kamerfractie de minister vraagt om een rapportage over de activiteiten van het Turkse onderministerie van Religieuze zaken en de eurofractie een zelfde verzoek indient bij de Europese commissie;
- de ChristenUnie in haar bezwaar tevens aangeeft dat toetreding tot de Europese Unie vereist dat godsdienstvrijheid gewaarborgd dient te zijn;
- de ChristenUnie op het punt van godsdienstvrijheid de ontwikkelingen in Turkije nauwlettend blijft volgen;
- de ChristenUnie daartoe een ieder oproept haar te melden wanneer met name christenen en christelijke organisaties in Turkije gestigmatiseerd en gediscrimineerd worden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 1.2 Een Christelijk Politiek antwoord op een multireligieuze samenleving

Ingediend door Willy de Zoete – van der Hout

Ondersteund door: H.H. Voogel-Woerdenbag, Simone Kennedy, Cynthia Ortega, M.V. van den Hout, Daisy van den Hout-Barbosa, C.M de Zoete, Rita Poppe

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005

Gelezen:

- de nota van de ChristenUnie inzake integratiebeleid;

Constateerende dat:

- er in de nota een houding van christelijke naastenliefde wordt aangenomen ten opzichte van migranten, maar dat de problematiek van omgaan met niet-christelijke religies nauwelijks belicht wordt;

Overwegende dat:

- een bezinning over het omgaan met andere religies voor mensen die zich bezighouden met Christelijke politiek onontbeerlijk is, omdat bijvoorbeeld:
  - ChristenUnie-leden zich, al dan niet terecht, zorgen maken wanneer in hun omgeving een moskee gebouwd wordt en vervolgens aan raadsleden en kaderleden hun opstelling hierover vragen;
  - aan raadsleden en kaderleden een opstelling gevraagd wordt over vergunningen en/of subsidies voor religieuze activiteiten of festiviteiten die verbonden zijn aan de cultuur van Nederlanders van allochtone afkomst;
  - raadsleden en kaderleden signaleren dat er problemen zijn met integratie die voortkomen uit religieuze overtuiging en zich afvragen hoever je mag gaan met stellen van eisen aan integratie;
  - ChristenUnie-leden zich, al dan niet terecht, zorgen maken of het goed is dat de ChristenUnie met een eventuele moslimpartij (gelegenheids)coalities zou kunnen sluiten teneinde een bepaald praktisch doel te bereiken;

Spreekt uit dat:

- het bestuur van de ChristenUnie het initiatief dient te nemen tot een brede bezinning op de praktische inhoud van christelijke naastenliefde in de vorm van politieke standpunten ten opzichte van mensen met andere religies in de (politieke) praktijk;

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 1.3 Structurele samenwerking met maatschappelijke organisaties bij politieke stellingname en acties

Ingediend door .Frans de Lange

Ondersteund door: Ton van Meeuwen, S.D. Schutte, Frank Visser, Rita Poppe, Corine Dijkstra, S.H. Koning, Geeske Dijkstra, Joel Voordewind, Jetty Boerma

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Constateerende dat:

- er in de samenleving tendensen zijn die neigen naar een zogenaamde 'neutrale' staat en 'neutrale' dienstverlening;
- er in Nederland binnen christelijke en niet christelijke organisaties én kerken veel kennis, betrokkenheid en ervaring aanwezig is op terreinen waar de ChristenUnie zich voor in wil zetten;
- een samenleving zonder religie veel maatschappelijk kapitaal in de vorm van vrijwilligers, zingeving en identiteitsbeleving gaat ontberen;
- er nog te veel onderlinge (kerk)muren zijn in christelijk Nederland;

Overwegende dat:

- er vanuit de Christelijke traditie een overtuiging bestaat dat voor alle terreinen van het leven het geloof in God relevant is;
- de ChristenUnie een voortrekkersrol zou kunnen spelen om christelijke organisaties erop aan te spreken dat zij, naast hun belangrijke directe zorgtaak, ook hun verantwoordelijkheid moeten nemen voor de politieke dimensie van hun activiteiten;

- het nodig is dat christenen de krachten bundelen zodat er een effectieve politieke lobby kan ontstaan om bijbelse noties als gerechtigheid, barmhartigheid en zorg voor de schepping in de politiek te verwezenlijken;
- het nodig is dat de christelijke boodschap niet in de periferie van de samenleving terecht komt, maar middels samenwerking tot zijn recht komt ;

Spreekt uit dat:

- De politieke vertegenwoordigers van de ChristenUnie op alle niveaus, een structurele samenwerking zoeken met kerken en maatschappelijke organisaties om zo een voorttrekkersrol te spelen in het bundelen van hun krachten en zo te komen tot overtuigende politieke acties en stellingnamen;

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 2.1 Christelijk-sociale visie op de sociale taak van de overheid

Ingediend door: Johannes de Jong

Ondersteund door: Willy de Zoete, Evert Sneep, Leon Meijer, Peter de Kluijver, Lucienne Loosman, Dick Stellingwerf, Frank Visser, Alex Langius, Philip van den Berg, Dhr. Lamers

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Constaterende dat:

- er een nationale discussie is over de sociale taak van de overheid;
- ook binnen de ChristenUnie deze discussie speelt;

Overwegende dat:

- de ChristenUnie in haar kernprogramma uitspreekt dat de overheid moet opkomen voor diegenen die niet voor zichzelf kunnen opkomen;
- er in het christelijk-sociaal inkomensplan 2005 van de ChristenUnie geen expliciete uitspraken gedaan worden over de toekomst van de sociale taak van de overheid;
- in DenkWijzer van 11 december en op de door het WI georganiseerde discussiedag 'Op eigen benen' veel nadruk wordt gelegd op de visie van de christelijke politiek in het verleden en het teruggeven van de sociale taak 'aan de samenleving';
- het huidige sociaal-economische beleid van de overheid juist is gericht op een voortgaande individualisering van de samenleving en dat het daarom volkomen onduidelijk is of er voldoende opvang is in de samenleving om de sociale taak van de overheid weer over te nemen;
- de ChristenUnie een koers voor deze tijd, in lijn met de problemen van de moderne samenleving en haar christelijk-sociale identiteit moet varen;
- de ChristenUnie op verzoek van het eerste Ledencongres werkt aan een christelijk-sociale visie op sociaal-economisch beleid;
- de ChristenUnie, op het gebied van de Sociale zekerheid en armoedebeleid, nadrukkelijk een christelijk-sociale koers wil blijven varen en vast wil blijven houden aan de sociale taak van de overheid;

Spreekt uit dat:

- dit uitgangspunt in de sociaal-economische visie wordt opgenomen en dat bij de vormgeving en uitvoering van de verschillende sociale regelingen voldoende ondersteuning voor diegenen die dit daadwerkelijk nodig hebben, wordt gewaarborgd;
- gemeenteraadsfracties vanuit deze visie een handreiking wordt gedaan met betrekking tot de uitvoering van WMO, WWB en bijzondere bijstand;

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 2.2 Toekomst voor de verzorgingsstaat

Ingediend door: Marcel Benard

Ondersteund door: Peter de Kluijver, Gerda Wijnveen, Harmjan Vedder, Johannes de Jong, Caroline Ruiters

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Constaterende dat:

- een deelsessie van het ledencongres als titel heeft “het einde van de verzorgingsstaat”;
- volgens diverse deskundigen door de vergrijzing binnen twintig jaar verhoudingsgewijs steeds minder werkenden en steeds meer niet-werkenden komen ¹⁾;
- het ledencongres van 13 november 2004 zich heeft uitgesproken tegen verhoging van de AOW-gerechtigde leeftijd;
- het ledencongres van 13 november 2004 zich heeft uitgesproken dat er een sociaal-economisch plan moet komen;

Overwegende dat:

- het beter is na te denken over de toekomst van de verzorgingsstaat dan te somberen over het einde van de verzorgingsstaat;
- de vergrijzing een belangrijke positieve kant heeft, namelijk dat mensen langer leven en daardoor hun wijsheid en levenservaring langer kunnen inzetten voor de maatschappij;
- de vergrijzing er echter ook voor zorgt dat bij ongewijzigd beleid ten aanzien van de Algemene Ouderdomswet (AOW) het overheidstekort drastisch zal oplopen²;
- er diverse mogelijkheden zijn om dit probleem aan te pakken, die echter politieke moed en een goede doorrekening op hun consequenties vereisen;
- het nu nodig is om na te denken over de toekomst van de AOW, voordat het te laat is om een goed besluit te nemen;

Spreekt uit dat:

- de ChristenUnie onderzoekt welke problemen de vergrijzing oplevert voor de betaalbaarheid van de AOW;
- de ChristenUnie-leden zich moeten bezinnen op een oplossingsrichting voor de AOW, in de context van de sociaal-economische visie, die de toekomst van de verzorgingsstaat veiligstelt;

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 2.3 Toekomst van de verzorgingsstaat

Ingediend door: Harmjan Vedder

Ondersteund door: Marcel Benard, Peter de Kluijver, Gilbert Kardol, Annemieke Schouten, Michiel Slooijer, Christine Dijk, Johannes de Jong, Jaap André.

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Constaterende dat:

- er binnen het verband van de SER een debat over de WW gevoerd wordt;
- het kabinet – zoals verwoord in het regeerakkoord - de kortdurende WW af wil schaffen;
- het afschaffen van de kortdurende WW betekent dat iemand eerst vijf jaar premie moeten betalen voordat hij of zij recht heeft op een werkloosheidsuitkering;

Overwegende dat:

- de WW een werknemersverzekering is die inkomenszekerheid bij werkloosheid voor iedere werknemer garandeert;
- de kortdurende WW een arbeidsmarktinstrument is dat dient om de arbeidsmarkt te flexibiliseren en de smeerolie van de arbeidsmarkt is;
- het onrechtvaardig is dat werknemers pas na vijf jaar premie betalen voor het eerst in aanmerking kunnen komen voor een kortdurende WW-uitkering;

Spreekt uit dat:

- afschaffing van de kortdurende WW onrechtvaardig is in de richting van jongeren, flex-werkers en herintreders;
- de kortdurende WW in stand moet worden gehouden, in lijn met het SER-advies;

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 2.4 Stimuleren arbeidsparticipatie ouderen

Ingediend door: Peter de Kluijver

Ondersteund door: Marcel Benard, Gerda Wijnveen, Harmjan Vedder, Johannes de Jong, Caroline Ruiter

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Constaterende dat:

- een deelsessie van het ledencongres als titel heeft "het einde van de verzorgingsstaat";
- het aandeel ouderen in de totale bevolking de komende jaren sterk zal stijgen(vergrijzing);

Overwegende dat:

- het beter is na te denken over de toekomst van de verzorgingsstaat dan te somberen over het einde van de verzorgingsstaat;
- de vergrijzing een belangrijke positieve kant heeft, namelijk dat mensen langer leven en daardoor hun wijsheid en levenservaring langer kunnen inzetten voor de maatschappij;
- het voor zowel bedrijven, de overheid als voor oudere werknemers zelf goed is als zij tot aan hun AOW-leeftijd door kunnen werken;
- er diverse instrumenten zijn om deze arbeidsparticipatie te bevorderen;
- bij- en omscholing van oudere werknemers hen in staat kan stellen om langer deel te nemen aan het arbeidsproces¹;
- werkgevers hierin een belangrijke rol kunnen spelen;
- de overheid hen hierin kan stimuleren door het bieden van faciliteiten op dit gebied;
- demotie ook een instrument is om arbeidsparticipatie onder oudere werknemers te stimuleren²;

Spreekt uit dat:

- de ChristenUnie zich sterk moet maken voor grotere participatie van oudere werknemers in het arbeidsproces en de ondersteuning die de overheid hierbij kan bieden;

en gaat over tot de orde van de dag.

Noten:

- 1) Zie voor een pleidooi hiervoor ook: J. Westert, Nadenken over een solidair ouderenbeleid, Denkwijzer, jaargang 5, nummer 1
- 2) Demotie = Het tegenovergestelde van *promotie*. Het betekent 'verlaging in rang', 'verplaatsing uit een hogere functie naar een lagere' (Van Dale (1999)). Verschueren (1996) vermeldt: "verlaging in rang, niet als strafmaatregel, maar b.v. om gezondheidsredenen".

Resolutie 3.1 Afschaffing van Straatsburg als zetel Europees Parlement

Ingediend door: Leon Meijer

Ondersteund door: Peter de Kluijver, Frank Visser, Jelte Hoving, Dick Stellingwerf, Janine Meijer-Middelhoek

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Constaterende dat:

- het Europees parlement sinds 1979 zowel in Brussel als in Straatsburg vergadert;
- dat de Europese Raad en de Europese Commissie, en haar eurocommissarissen, die het Parlement dient te controleren, in Brussel zetelt en niet in Straatsburg;
- de keuze voor Straatsburg van puur symbolische aard is: het is de hoofdstad van de Elzas, een gebied dat inzet is geweest van vele Europese oorlogen;
- Frankrijk iedere poging om Straatsburg als zetel van het Europees Parlement op te geven, heeft geblokkeerd;
- de nieuwe Europese Grondwet, onder het protocol 'betreffende de plaats van de zetels van de instellingen en van bepaalde organen, instanties en diensten van de Europese Unie', Straatsburg opnieuw aanwijst als zetel van het Europees Parlement;

Overwegende dat:

- met de toetreding van 10 nieuwe landen, de symbolische waarde van Straatsburg inboet en een stad in de buurt van het voormalige ijzeren gordijn minstens zoveel symboolwaarde voor de EU heeft;

- dat geen enkel nationaal parlement in de EU gedwongen is vier dagen per maand op een andere locatie te vergaderen;
- dat de effectiviteit van het parlement hierdoor ernstig benadeeld wordt;
- dat het gebouw van het Europees Parlement in Brussel alle faciliteiten heeft om te dienen als enige zetel van het Europees Parlement;
- de huidige kosten die gemoeid zijn met het aanhouden van een extra gebouw en het maandelijks verplaatsen van de diensten van Brussel naar Straatsburg 200 miljoen euro op jaarbasis bedragen;

Spreekt uit dat:

- de ChristenUnie bij de Nederlandse regering aandringt op het opnieuw ter discussie stellen van de Straatsburg zetel van het Europees Parlement;
- de ChristenUnie van de Nederlandse regering eist dat zij in de campagne voor het referendum over de Europese grondwet de Nederlandse burger eerlijk informeert over het protocol waarin Straatsburg als zetel van het Europees parlement wordt aangewezen en de financiële consequentie van deze bepaling;
- de ChristenUnie, nadat de grondwet in het referendum verworpen is, ijvert voor schrapping van deze passage in een nieuw op te stellen Europese 'grondwet';

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 3.2 Europese Grondwet

Ingediend door: Sander Huisman

Ondersteund door: Rita Poppe, Gonda Lamberink, Marjoke Hartog, Gideon den Hertog, Inge Jongman, Clariska Volkerink, Johan Huisman, Wim Huisman, Stiekene de Graaf.

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Gelezen:

- “Het EP wil richting nationale parlementen en burgers aangeven dat de Grondwet in de nationale ratificatieprocedure en de komende referenda gesteund moet worden. De resolutie werd niet gesteund door IND/DEM fractie, waarbinnen de ChristenUnie-SGP opereert. De ChristenUnie/SGP fractie vindt het onbegrijpelijk dat het Europees Parlement zo enthousiast is over een Verdragtekst die vele tekortkomingen vertoont en wezenlijke vragen over taken en omvang van de Unie onbeantwoord laat.” (<http://www.eurofractie.christenunie.nl/>) Kortom, de ChristenUnie zal een negatief stemadvies geven aan haar achterban over de Europese Grondwet bij het nog te houden referendum (1 juni 2005);

Constaterende dat:

- de term 'Europese Grondwet' ongelukkig is en dat het beter zou zijn te spreken van een grondwettelijk verdrag;
- het grondwettelijk verdrag in feite een samenvoeging en vereenvoudiging is van alle eerder gesloten Europese verdragen, waardoor het geheel overzichtelijker wordt;
- het grondwettelijk verdrag wel meer is dan een verdrag omdat de bevoegdheden van de verschillende Europese instellingen en de rechten van de burgers erin zijn vastgelegd;
- de in Maastricht ingevoerde 'pijlerstructuur' afgeschaft is, waardoor de besluitvormings- en wetgevingsinstrumenten worden vereenvoudigd en beperkt;
- in het grondwettelijk verdrag de bestuurlijke grenzen van Europa strikt zijn aangegeven, wat de transparantie van EU-optreden ten goede komt;
- in de preambule wordt vermeld welke waarden aan de bakermat van de Europese beschaving ten grondslag liggen en daarmee onze geschiedenis hebben bepaald. Dit is noodzakelijk om in staat te zijn te tonen, ook aan eventuele nieuwkomers, welke normen en waarden wij in Europa hanteren en wat ons bindt. Het geeft onze identiteit weer en de ontwikkeling van wat oorspronkelijk de EG was en wat de EU vandaag is wordt goed weergegeven;
- in dat verband het inderdaad een misser is dat de preambule niet verwijst naar de joods-christelijke traditie waaruit wij zijn voortgekomen, zoals ook de eurofractie dit terecht als kritiekpunt aangeeft;
- voorgesteld wordt dat de Unie rechtspersoonlijkheid krijgt, zodat zij als geheel kan toetreden tot verdragen zoals het Europese Verdrag van de Rechten van de Mens (EVRM);

- dit ertoe leidt dat de Europese Unie straks de meest complete bescherming van de burgerrechten aan haar onderdanen tot nu toe in de geschiedenis biedt;
- ook de eurofractie van de ChristenUnie van harte voorstander is van toetreding van de EU tot het EVRM, zoals zij verwoordt in Kiezen op een kruispunt; een politiek commentaar op de voorstellen van de Europese Conventie;

Overwegende dat:

- de ChristenUnie zich positief zou moeten opstellen ten opzichte van het voorgestelde grondwettelijk verdrag, omdat de grondrechten van burgers nog nooit zo goed gegarandeerd werden als in dit voorstel, de bestuurlijke grenzen van Europa strikt worden aangegeven en het voorstel de overzichtelijkheid van de Europese wetgeving bevordert;
- de kritische houding van de ChristenUnie vooral de mening betreft dat een Europese grondwet bijdraagt aan - en zelfs symbool is voor - een federaal Europa.
- het daarom onterecht is dat de ChristenUnie slechts negatief tegenover dit voorstel voor een Europees grondwettelijk verdrag staat;

Spreekt uit dat:

- de Tweede Kamerfractie en daarmee de ChristenUnie een positief stemadvies dient te geven aan haar achterban voor het in juni te houden referendum;

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 4.1 Prijsontwikkeling landbouw in EU en ontwikkelingslanden

Ingediend door: Dick Stellingwerf

Ondersteund door: C. van Bruchem, H. Geurts, J. Hilverts, G. van 't Hof, H. Jochemsen, H. de Jong, A. Kool, S. Leistra-Grijpstra, P. Plug, L. Meijer, J.W. Schutte.

Het Ledencongres van de ChristenUnie, in vergadering bijeen op 9 april 2005,

Overwegende dat:

- met name voor boeren in de grondgebonden sectoren akkerbouw en melkveehouderij de productprijzen, vanwege de voortgaande liberalisering van de wereldhandel in landbouwproducten, steeds lager worden;
- de prijzen zich daarbij in de richting van de (nog lagere) wereldmarktprijzen bewegen;
- ten gevolge hiervan en ten gevolge van de hoge kosten in ons land, steeds meer boeren onder de kostprijs produceren waardoor zij interen op hun vermogen en ondanks zeer lange werkweken vaak van een inkomen op of onder het bestaansminimum rond moeten komen;
- het met het oog op de voedselzekerheid en voedselveiligheid voor samenlevingen over de hele wereld van vitaal belang is dat deze blijvend kunnen voorzien in de eigen behoefte en productie van de basisvoedingsmiddelen;

Spreekt uit dat:

- boeren in zowel de EU als in de ontwikkelingslanden een eerlijke prijs voor hun producten moeten kunnen te krijgen;
- daarom een beleid gevoerd dient te worden op grond waarvan de tendens van steeds verdergaande prijsverlagingen kan worden doorbroken;
- daarbij enerzijds instrumenten als productiebeheersing en importbeperkende maatregelen aan de buitengrenzen, in combinatie met extra importmogelijkheden voor de minst ontwikkelde landen, en anderzijds afschaffing van exportsubsidies een centrale rol dienen te spelen;
- deze resolutie ter kennis van het ministerie van LNV, de Tweede Kamerfracties en de agrarische pers dient te worden gebracht;
- deze resolutie mede de basis vormt voor het nieuwe verkiezingsprogramma.

en gaat over tot de orde van de dag.

Resolutie 4.2 Beperking schaalvergroting

Ingediend door: Dick Stellingwerf

Ondersteund door: C. van Bruchem, H. Geurts, J. Hilverts, G. van 't Hof, H. Jochemsen, H. de Jong, A. Kool, S. Leistra-Grijpstra, P. Plug, L. Meijer, J.W. Schutte.

Overwegende dat:

- met name voor boeren in de grondgebonden sectoren akkerbouw en melkveehouderij de productprijzen steeds lager worden, waarbij deze zich in de richting van de (nog lagere) wereldmarktprijzen bewegen;
- deze ontwikkelingen veel boeren dwingen tot een ongewenste schaalvergroting, dan wel tot het staken van hun bedrijf;
- daarbij steeds vaker grote aantallen koeien in enorme gebouwen op zogenaamde agroparken dreigen te worden ondergebracht, waarbij deze koeien permanent op stal komen te staan;
- deze ontwikkeling
  - de mogelijkheden van gewone gezinsbedrijven aanzienlijk beperkt;
  - geen recht doet aan het eigen karakter van dieren en aan de specifieke kenmerken van de grondgebonden landbouw;
  - de relatie tussen landbouwstructuur en het landschap negatief beïnvloedt;
  - negatief is voor het imago van de sector;
  - in strijd is met het streven van de regering naar een meer natuurlijke veehouderij;

Spreekt uit dat:

- er een beleid dient te worden gevoerd waarmee de ontwikkeling, ten gevolge van een doorschietende schaalvergroting in de landbouw, naar steeds meer en grotere (mega)bedrijven wordt ontmoedigd, zodat de terugloop van het aantal boerenbedrijven kan worden gekeerd en bedrijven voor de toekomstige generatie beschikbaar blijven;
- daarbij het markt- en prijsbeleid een cruciale rol dient te vervullen;
- een zodanig maximum aan bedrijfstoelagen wordt gesteld dat gezinsbedrijven in een versterkte uitgangspositie worden gebracht (o.a. door de toelagen 'af te toppen')
- dat deze bedrijfstoelagen voor een deel een beloning moeten gaan vormen voor prestaties op het gebied van milieu, natuur en welzijn van dieren, waarbij onder meer door het stellen van voorwaarden de aanwezigheid van "koeien in de wei" krachtig wordt gestimuleerd;
- deze resolutie ter kennis van het ministerie van LNV, de Tweede Kamerfracties en de agrarische pers dient te worden gebracht;
- deze resolutie mede de basis vormt voor het nieuwe verkiezingsprogramma.

en gaat over tot de orde van de dag.